

Pisemne sprawozdanie z realizacji zadania nie inwestycyjnego, pn. „Aktualizacja platformy sprawozdawczej dla jednostek samorządu terytorialnego z realizacji działań wynikających z programów ochrony powietrza dla stref w województwie pomorskim” wraz z opisem osiągniętego efektu rzeczowego i ekologicznego.

W związku ze zmianą ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1211) należało opracować programy ochrony powietrza na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r. Roczna ocena jakości powietrza wykazała, że występują przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie aglomeracji trójmiejskiej i strefie pomorskiej. Z oceny tej wynika również, że zagrożone jest także dotrzymanie wymaganego od 2020 roku średniorocznego poziomu zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5}. W rezultacie Sejmik Województwa Pomorskiego przyjął uchwały w sprawie określenia Programów ochrony powietrza dla strefy aglomeracji trójmiejskiej i strefy pomorskiej:

- Uchwała nr 307/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracji trójmiejskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu,
- Uchwała nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu.

1. Osiągnięty efekt ekologiczny.

Programy ochrony powietrza określają działania naprawcze, zarówno o charakterze prawno - organizacyjnym jak i inwestycyjnym oraz edukacyjnym. Działania te skierowane są do jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się w województwie pomorskim i do innych podmiotów, których działania mają wpływ na stan aerosanitarny stref.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) głównym celem opracowania programów ochrony powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców województwa pomorskiego, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, poprzez określenie działań mających doprowadzić do osiągnięcia standardów jakości powietrza.

Sprawozdawczość odnośnie monitorowania postępów realizacji działań zawartych w programach ochrony powietrza obejmuje wszystkie gminy i powiaty na terenie województwa pomorskiego. Wykorzystanie do tego celu zaktualizowanej internetowej platformy sprawozdawczej przyczyni się do polepszenia koordynacji realizacji tych działań przez Zarząd Województwa Pomorskiego. Platforma sprawozdawcza umożliwia raportowanie zrealizowanych działań dla stref, w których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy pyłów, obliczanie ich redukcji, prezentację wskaźników rezultatów wdrażanych przedsięwzięć, generowania raportów oraz monitorowanie przysyłania raportów. Zgodnie z zapisami programów ochrony powietrza dla województwa pomorskiego sprawozdania z realizacji działań, powinny być przekazywane wyłącznie w wersji elektronicznej poprzez platformę sprawozdawczą, co również zredukuje zużycie papieru.

2. Osiągnięty efekt rzeczowy.

Aktualizacja platformy sprawozdawczej polegała na jej dostosowaniu w zakresie sprawozdawczości JST z działań określonych w uchwałach Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia Programów ochrony powietrza dla stref w województwie pomorskim oraz dostosowaniu do zmian w prawodawstwie krajowym w zakresie sprawozdawczości Zarządu Województwa do ministra właściwego do spraw środowiska.

Aktualizacja platformy sprawozdawczej z POP została wykonana zgodnie z aktami prawnymi:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. z 2020 r., poz. 2221).
- UCHWAŁA NR 307/XXIV/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 28 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 15 października 2020 r., poz. 4240).
- UCHWAŁA NR 308/XXIV/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 28 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 15 października 2020 r., poz. 4231).

Aktualizacja platformy sprawozdawczej z POP polegała na:

1. Dostosowaniu modułu Realizacja POP do nowych Programów ochrony powietrza (POP) i Planów działań krótkoterminowych (PDK), obowiązujących dla województwa pomorskiego, poprzez:
 - opracowanie tabel sprawozdawczych dla jednostek odpowiedzialnych za realizację działań naprawczych wskazanych w POP-ach,
 - opracowanie tabeli sprawozdawczej dla starostw dot. wydawanych decyzji na emisje punktowe: decyzje administracyjne zawierające informacje o emisji zanieczyszczeń do powietrza, pozwolenia na wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza, pozwolenia zintegrowane oraz informacje o przyjmowanych w trybie art. 152 ustawy Poś zgłoszeniach eksploatacji instalacji,
 - opracowanie tabeli sprawozdawczej z realizacji działań zawartych w Planach działań krótkoterminowych,
 - dodanie tabel w formie interaktywnych e-formularzy, które dotyczą każdego działania naprawczego z osobna; formularze wskazują, m. in. podpowiedzi w postaci rozwijalnego menu i błędy we wprowadzonych danych; konsekwencją błędów jest brak możliwości zakończenia wypełniania formularza,
 - generowanie potwierdzenia złożenia sprawozdania przez podmioty realizujące działania wynikające z POP i PDK,
 - generowanie potwierdzenia o pozytywnej weryfikacji sprawozdania.
2. Dostosowaniu modułu Realizacji POP do Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z 2020 r., poprzez:
 - dodanie możliwości wygenerowania i wydruku sumarycznych sprawozdań dla danego roku, obejmujących poszczególne strefy w województwie, spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza z 2020 r.; sprawozdawczość z poziomu województwa jest dostosowana do wymogów e-raportowania wynikającego z Decyzji wykonawczej Komisji z dnia 12 grudnia 2011 r., ustanawiającej zasady stosowania dyrektyw 2004/107/WE i 2008/50/WE Parlamentu

Europejskiego i Rady w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości powietrza,

- dodanie możliwości automatycznego wyliczanie efektów ekologicznych, na podstawie danych z przekazanych w formie e-formularzy sprawozdań z realizacji działań, w oparciu o wskaźniki redukcji emisji zawarte w obowiązujących dla województwa pomorskiego POP i PDK; zastosowane różne formy agregacji danych i agregacja danych liczbowych w odpowiednich jednostkach (np. sztuki, rodzaj), dla odpowiednich wskaźników efektu ekologicznego określonych w POP i PDK,
- pozostawienie możliwość wprowadzania danych z lat poprzednio obowiązujących Programów ochrony powietrza (2017-2020), na obecnym module sprawozdawczym,
- pozostawienie możliwość odczytu i wydruku sprawozdań archiwalnych, z podziałem na poszczególne lata sprawozdawcze,
- zmianę domeny z pgn.metropoliagdansk.pl na powietrze.metropoliagdansk.pl.

W ramach realizacji pracy zorganizowano szkolenie z użytkowania zaktualizowanej platformy sprawozdawczej dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego zobowiązanych do składania sprawozdań z realizacji działań zawartych w programach ochrony powietrza – 123 gmin i 16 starostw powiatowych. Szkolenie odbyło się w trybie zdalnym za pośrednictwem platform Teams, dnia 09 grudnia 2021 r. Szkolenie dla gmin odbyło się w godzinach 09:00-11:00, a dla starostw w godzinach 12:00-13:30. Uczestnikom zapewniono możliwość wzięcia udziału w dyskusji oraz zadawania pytań, zarówno przy pomocy mikrofonu jak i na czacie.

Poza przeprowadzeniem szkoleń, efektem realizacji zadania jest zaktualizowana instrukcja użytkowania platformy sprawozdawczej POP oraz zapis wideo (tutorial) prezentujący wszystkie funkcje zaktualizowanego narzędzia. Wideo tutorial oraz zaktualizowana instrukcja zostały zamieszczone na platformie sprawozdawczej oraz na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego: <https://powietrze.pomorskie.eu/>.

Informacja o dofinansowaniu realizacji zadania ze środków WFOŚiGW w Gdańsku została zamieszczona na stronie BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego:

<https://www.bip.pomorskie.eu/Article/id,335.html>.